

Rozvoj urbánních adaptačních strategií s využitím ekosystémově založených přístupů

Eliška K. Lorencová, David Vačkář, Adam Emmer, Zuzana V. Harmáčková a kol.

Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i.

Projekt UrbanAdapt

„Rozvoj strategií přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách měst s využitím ekosystémově založených přístupů k adaptacím“

Cíle projektu UrbanAdapt

- Spustit a rozvíjet proces přípravy adaptačních strategií pilotních měst (Praha, Brno, Plzeň)
- Navržení a vyhodnocení vhodných adaptačních opatření v pilotních urbánních oblastech těchto velkých měst
- Podpora využití a zavádění ekosystémově založených přístupů
- Podpora probíhajících politických procesů v oblasti přizpůsobení se klimatickým změnám

Pracujeme v oblasti adaptací ve 3 pilotních městech

- Praha, Brno and Plzeň zahrnují téměř 20% populace ČR a významnou část ekonomické a kulturní aktivity ČR
- Důležitá role měst z hlediska možných dopadů CC - 74% obyvatel ČR žije ve městech, do roku 2100 přes 90% obyvatel žijících ve městech
- Vzájemné působení urbanizace, CC, socio-ekonom. trendů
- ↑ rizika CC v urbáních oblastech – spojená s efektem tepelného ostrova, odtokové podmínky, povodně, sucho či nedostatek vody
- Plánovat adaptace s ohledem na mnohonásobné přínosy spojené s přírodními prvky („ekosystémy“) ve městě

Adaptační cyklus pro plánování adaptací ve městě

Participativní semináře „Adaptace města na klimatické změny“ – Praha, Brno, Plzeň

Hodnocení rizik spojených s CC – prioritizace rizik ohrožujících město dnes a v budoucnosti

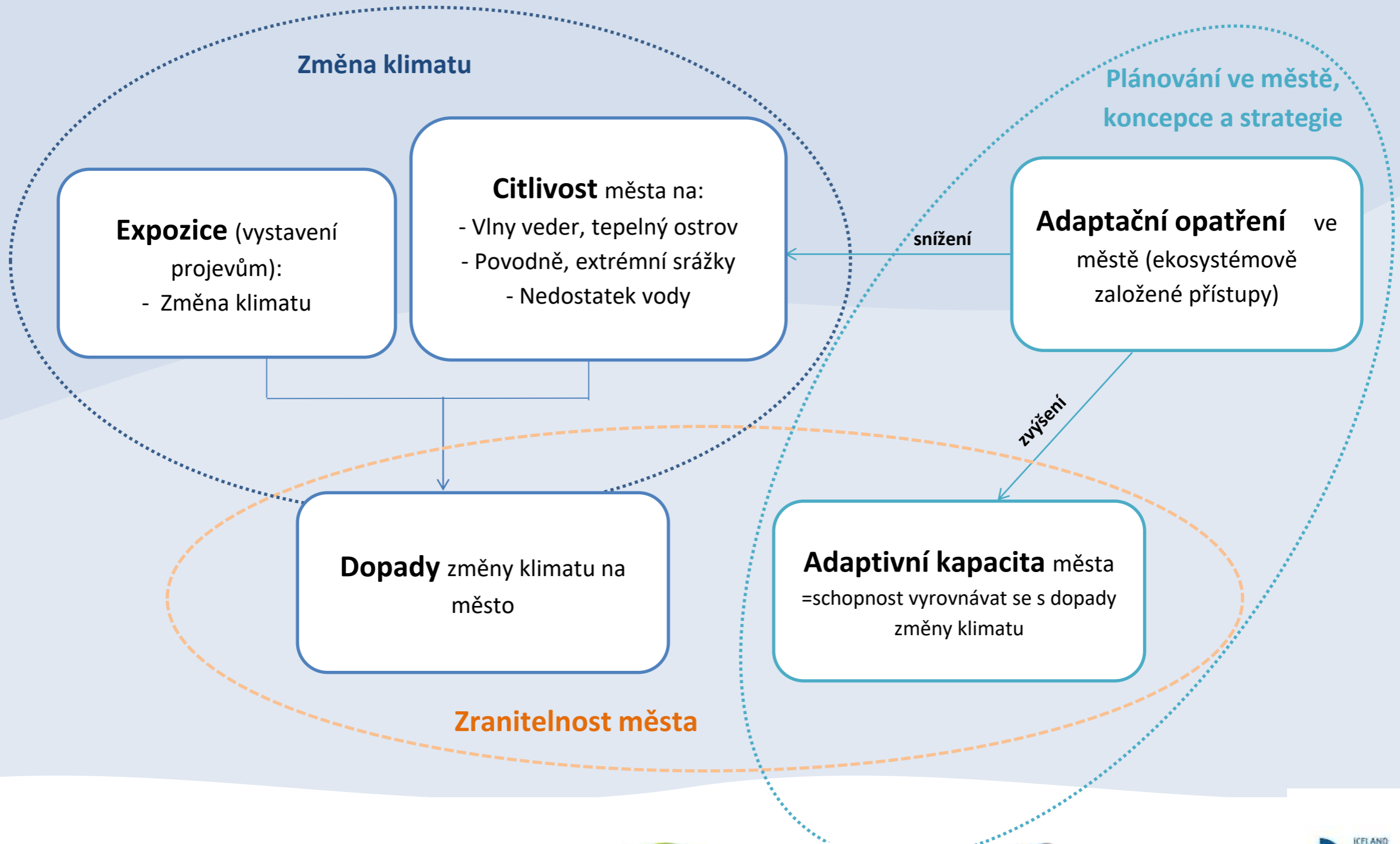
Strategické směřování v kontextu měnícího se prostředí a klimatu – kam směřujeme?

Zhodnocení ekosystémově založených adaptačních opatření z různých hledisek

Diskuze přípravy adaptační strategie města

Hodnocení zranitelnosti

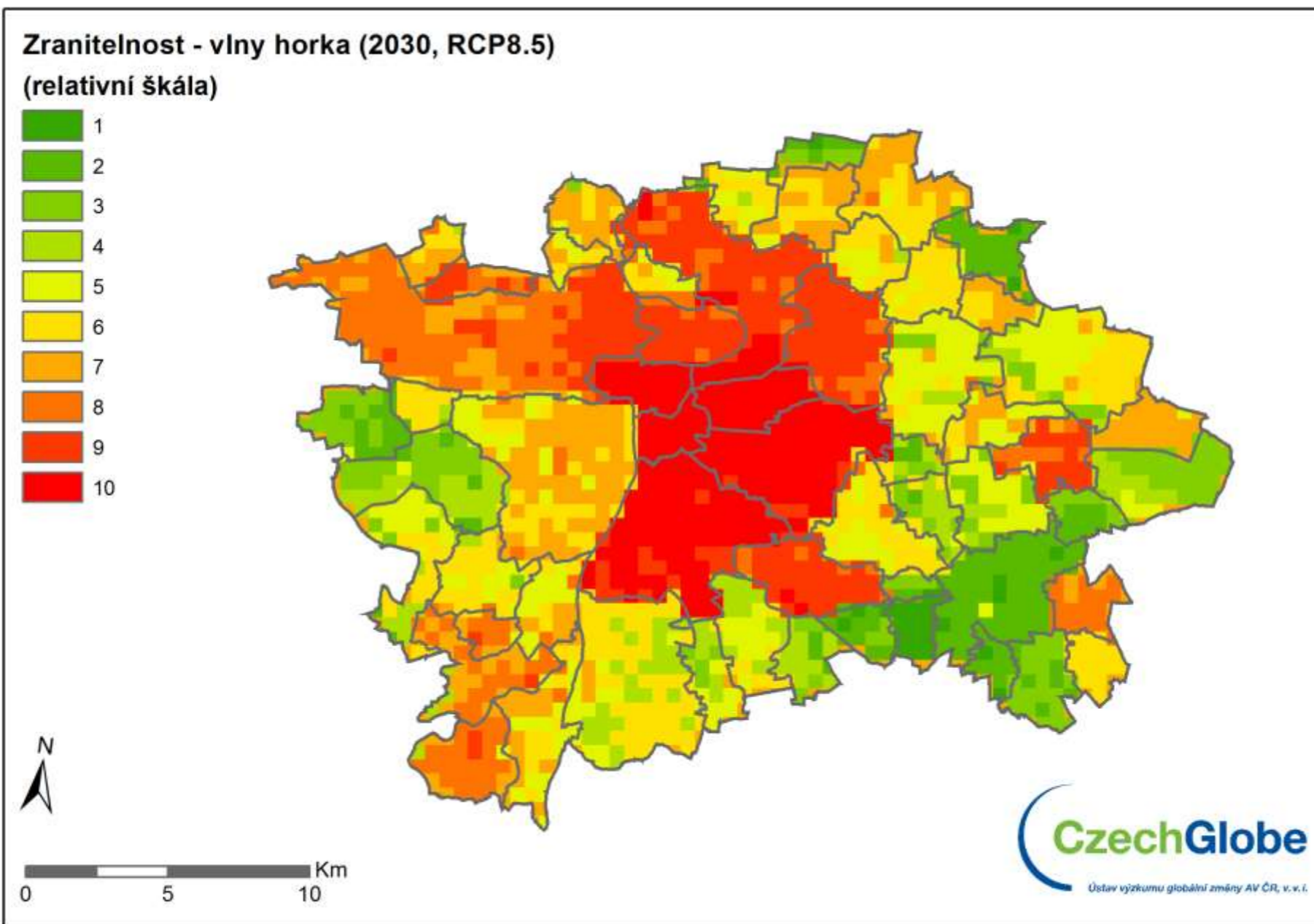

Hodnocení zranitelnosti Praha – vlny horka

	Indikátor	Datový zdroj
Expozice	Indikátor vln horka	EURO CORDEX scénáře: referenční stav (1981-2010), scénáře RCP4.5 a RCP8.5 pro období blízké budoucnosti (2021-2040)
	Hustota populace	Územně analytické podklady
Citlivost	Podíl městských ploch zeleně (%)	Územně analytické podklady - Současný stav využití území
	Podíl populace nad 65 let (%)	ČSÚ
	Zastavěnost území (%)	Územně analytické podklady
Adaptivní kapacita	Podíl ekonomicky aktivních obyvatel (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011
	Podíl populace s VŠ vzděláním (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011
	Podíl domácností s PC a internetem (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011
	Podíl ekonomicky aktivních žen (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011
	Podíl zaměstnaných (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011

Hodnocení zranitelnosti Praha – heatwaves

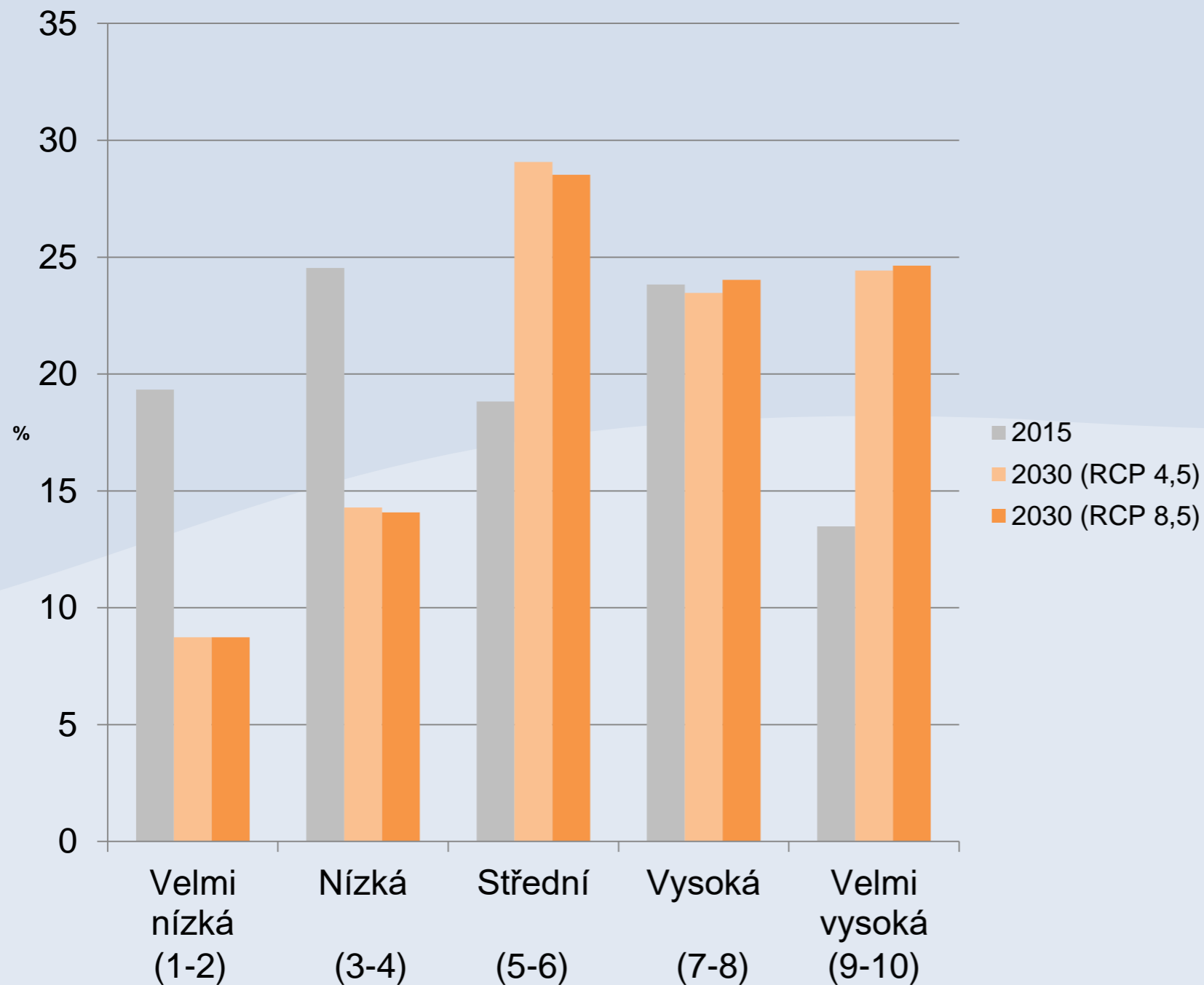

Zranitelnost vůči dopadům vln horka se bude v budoucnu u obou scénářů zvyšovat – nárůst zejména střed města

Do budoucna vyšší četnost a delší trvání heatwaves

vyšší citlivost v centru – zastavěnost, zranitelná populace

Zastoupení tříd zranitelnosti – vlny horka

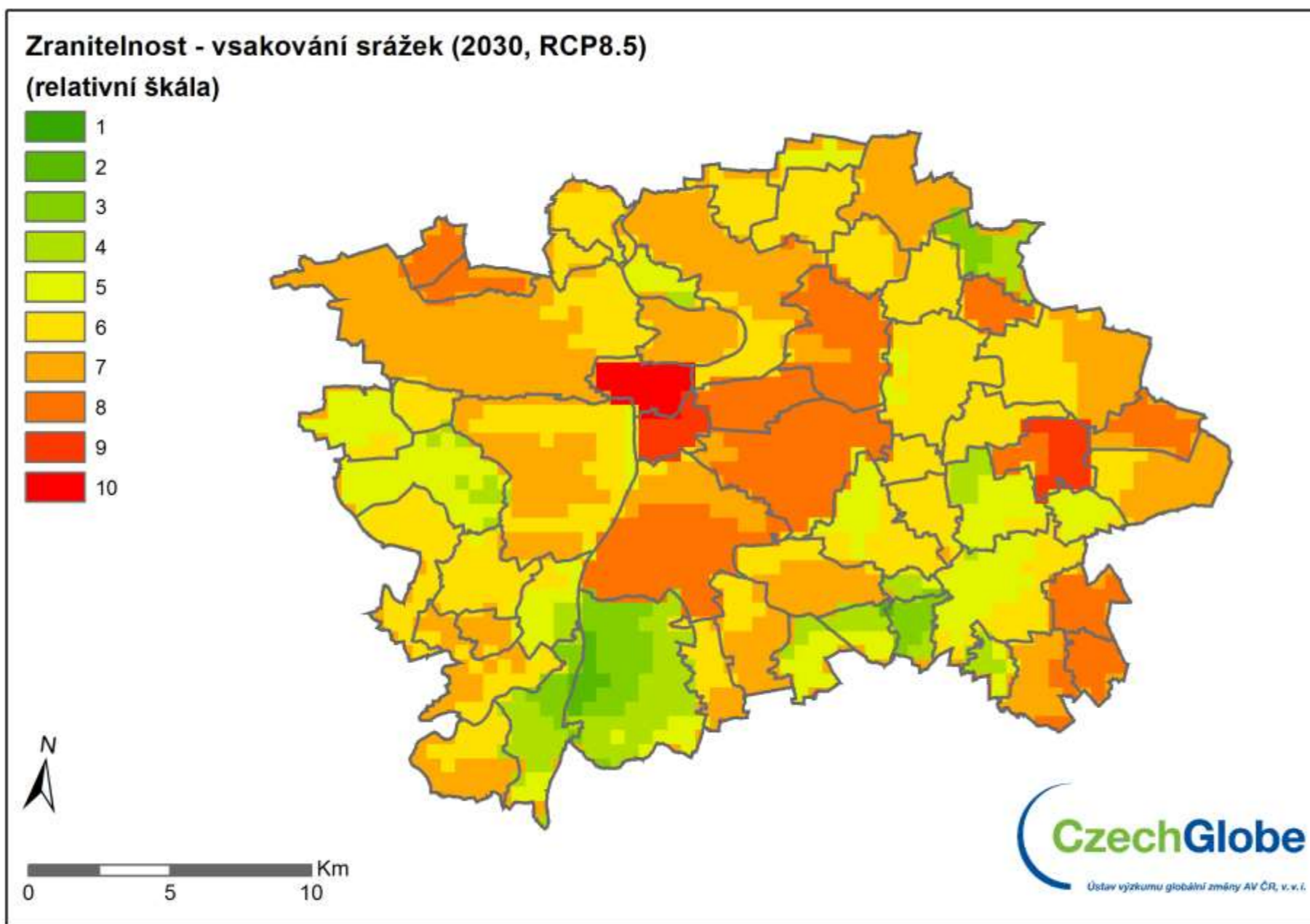
➤ **Nárůst tříd s velmi vysokou zranitelností (9-10) na přibližně 25%**

➤ **Nárůst tříd se střední (5-6) zranitelností o 10%**

Hodnocení zranitelnosti Praha – extrémní srážky, nedostatečné zasakování srážkové vody

	Indikátor	Zdroj
Expozice	Zvýšení počtu dní za rok se silným deštěm (> 20 mm)	EURO CORDEX scénáře: referenční stav (1981-2010), scénáře RCP4.5 a RCP8.5 (2021-2040)
	Průměrné roční srážky	EURO CORDEX scénáře: referenční stav (1981-2010), scénáře RCP4.5 a RCP8.5 (2021-2040)
Citlivost	Zastavěnost území (%)	Územně analytické podklady - Současný stav využití území
Adaptivní kapacita	Podíl ekonomicky aktivních obyvatel (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011
	Podíl populace s VŠ vzděláním (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011
	Podíl domácností s PC a internetem (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011
	Podíl ekonomicky aktivních žen (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011
	Podíl zaměstnaných (%)	Městské části Prahy a sčítání lidu, domů a bytů 2011
	Podíl populace nad 65 let (%)	ČSÚ

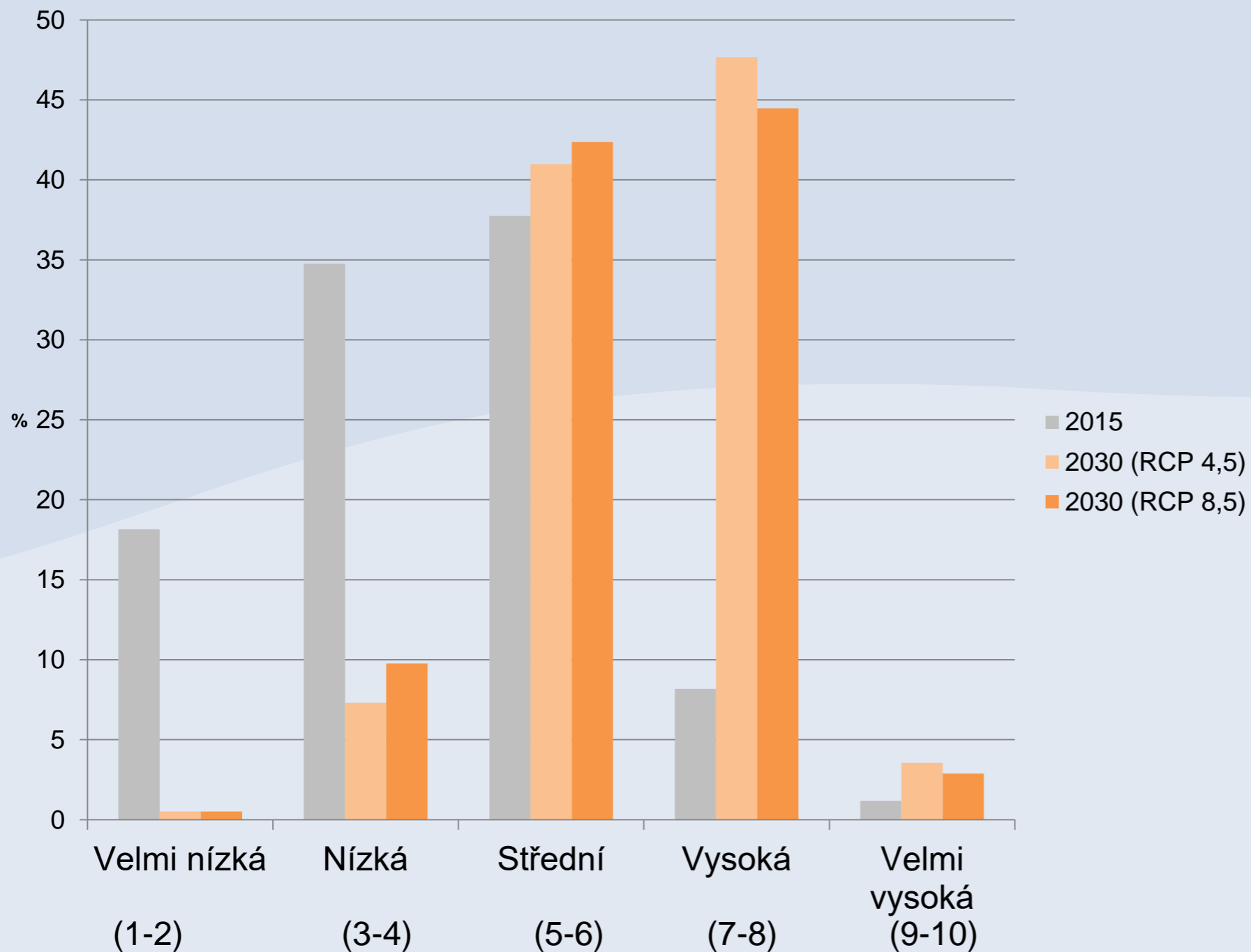
Hodnocení zranitelnosti Praha – extrémní srážky

Zranitelnost vůči dopadům intenzivních srážek nejnižší v okrajových částech města

v budoucnu u obou scénářů plošný nárůst zranitelnosti pro celé území města

Zastoupení tříd zranitelnosti – intenzivní srážky

➤ U budoucích scénářů dochází k poklesu zastoupení velmi nízké (1-2) a nízké (3-4) třídy zranitelnosti až o 25%

➤ A naopak nárůstu vysoké (7-8) třídy zranitelnosti až o 35%

Přehled ekosystémově založených opatření

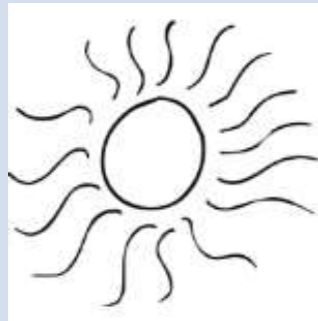
Hrozby spojené s klimatickou změnou

Ekosystémově založená adaptační opatření

Hlavní účinky

Další přínosy

Vlny horka

- Městská zeleň
- Zelené střechy a zdi
- Modrá infrastruktura
- Městské zahradničení a zemědělství

- Snižování efektu tepelného ostrova města
- Snižování plošného odtoku

- Ochrana před erozí
- Zvýšení lokální biodiverzity
- Zvýšení atraktivity městského prostředí a kvality života obyvatel
- Snížení nákladů na vytápění a chlazení budov

Povodně

- Revitalizace úseků vybraných říčních toků
- Obnova vybraných břehových porostů, úprava vegetace
- Obnova a zřizování postranních ramen, tůní, mokřadů

- Zvýšení infiltrace vody a snížení povrchového odtoku
- Snížení kulminačních průtoků

- Zvýšení biodiverzity
- Zvýšení krajiny a estetické hodnoty krajiny,
- Rekreační využití

Nedostatečné zasakování srážkové vody

- Udržitelné odvodňovací systémy – zlepšení odvodnění
- Plochy s propustným povrchem
- Vegetační infiltrační pásy, poldry, dešťové zahrádky

- Zvýšení infiltrace vody a snížení povrchového odtoku
- Retence vody pro období sucha

- Snížení nároků na užitkovou a pitnou vodu
- Zvýšení lokální biodiverzity
- Zvýšení rekreační hodnoty a/nebo atraktivity lokality

Adaptační strategie měst - hlavní výstup UrbanAdapt

Adaptační strategie – výchozí dokument pro rozvoj adaptací ve městě

- Identifikuje rizika a zranitelnost města
- Navrhuje vhodná adaptační opatření
- Příklady ekonomického hodnocení EBA opatření
- Monitoring adaptací - indikátory
- Možnosti pro implementaci opatření

Cílem: *Integrovat adaptace do rozhodovacích procesů ve městě*

Synergie se strategickými a koncepčními dokumenty města

Různé přístupy k rozvoji adaptací:

Praha: MayorsAdapt, připravovaná adaptační strategie města

Plzeň: Východiska pro adaptace – podklad pro analytickou část Strategického plánu města Plzně

Brno: Východiska pro adaptace – analytický podklad pro Strategii pro Brno 2050, v rámci aktualizace ÚAP – zahrnutí kapitoly *Klima ve městě*

Děkuji za pozornost

lorencova.e@czechglobe.cz